

Nurses' Attitudes Regarding Technology in Health Care Services

Güneş Çevik Akkuş^{1,a,*}, Levent İncedere^{2,b}, Sezen Dinler^{3,c}

¹Işık University, Vocational School, Istanbul, Turkey

²Işık University, Vocational School, Istanbul, Turkey

³University of Health Sciences, Istanbul Yedikule Health Research Center for Pulmonology and Thoracic Surgery, Department of Internal Medicine, Turkey

*Corresponding author

Research Article

History

Received: 03/05/2024

Accepted: 29/05/2024

ABSTRACT

It was conducted to determine the attitudes of nurses working in a training and research hospital in Istanbul towards technology in both their personal and professional lives. The population of the descriptive study consists of 199 nurses actively working in a training and research hospital in Istanbul in January 2022. The study was conducted with 110 people. Data were collected with a survey form containing nurses' demographic characteristics and their opinions about technology, and with the Attitude Scale towards Technology. SPSS 23.0 statistical program was used to analyze the research data. The data obtained were evaluated with frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation, Mann Whitney U test, and Sperman correlation test. 97.3% of the nurses participating in the research stated that technology positively affects the quality of patient care. The general average of the Attitude Towards Technology Scale was determined as 144.9 ± 18.51 . In the study, it was determined that the age of nurses did not affect the use of technology, and it was found to be statistically significant that the mean score of the Technology and Pessimism subscale increased as the duration of professional employment increased. Therefore, it is recommended that nurses should be given more training on the use of technology in health care services in their professional training.

Keywords: Health care technology, nursing, technology

Hemşirelerin Sağlık Bakım Hizmetlerinde Teknoloji ile İlgili Tutumları

Süreç

Geliş: 03/05/2024

Kabul: 29/05/2024

ÖZ

İstanbul'da bir eğitim ve araştırma hastanesinde çalışan hemşirelerin hem kişisel hayatlarında hem de mesleki hayatlarında teknolojiye karşı tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapıldı. Tanımlayıcı türdeki çalışmanın evrenini, İstanbul ilindeki bir eğitim ve araştırma hastanesinde 2022 yılı Ocak ayında aktif olarak çalışan 199 hemşire oluşturmaktadır. Araştırma 110 kişi ile çalışma yürütüldü. Veriler, hemşirelerin demografik özellikleri ve teknoloji ile ilgili görüşlerini içeren anket formu ve Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği ile toplandı. Araştırma verilerinin analizinde SPSS 23.0 istatistik programı kullanıldı. Elde edilen veriler frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma, Mann Whitney U testi, Sperman korelasyon testi ile değerlendirildi. Araştırmaya katılan hemşirelerin %97,3'ü ise teknolojinin hasta bakım kalitesini olumlu yönde etkilediğini ifade etmişlerdir. Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği genel ortalaması $144,9 \pm 18,51$ olarak belirlendi. Araştırmada, hemşire yaşlarının teknoloji kullanımı konusunda etkili olmadığı saptanmış olup, ölçekte mesleki çalışma süresi arttıkça Teknoloji ve Karamsarlık alt boyut puan ortalamasının yükseldiği istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Dolayısıyla hemşirelerin mesleki eğitimlerinde, sağlık bakım hizmetlerinde teknoloji kullanımına yönelik eğitimlere daha fazla yer verilmesi önerilmektedir.

Copyright

This work is licensed under
Creative Commons Attribution 4.0
International License

Anahtar Kelimeler: Hemşire, Sağlık Bakımı Teknolojisi, Teknoloji

^a gunes.cevik@isikun.edu.tr

^b ORCID: 0000-0002-3607-316X

^b levent.inedere@isikun.edu.tr

^c ORCID: 0000-0001-5136-9535

^c sezendinler@gmail.com

^c ORCID: 0009-0007-4301-8453

How to Cite: Çevik Akkuş G, İncedere L, Dinler S. (2024) Nurses' Attitudes Regarding Technology in Health Care Services Health Services Research Journal, 1(1): 1-7

Giriş

Sağlık hizmetlerinde yaygın olarak kullanılan yeni teknolojiler, hastanelerde tanı, tedavi ve bakım alanlarındaki gelişmelere katkı sunmuştur (Korkmaz ve Çuhadar, 2017). Bu gelişmeler, sağlık hizmet sunumunu kolaylaştırmak, maliyetleri azaltmak ve hasta bakım kalitesini artırmak için tasarlanmış tüm cihazları, ilaçları, süreçleri ve sistemleri de içermektedir. Ayrıca, yapay zeka, blok zinciri, sesli arama, sohbet robotları ve sanal gerçeklik olguları günümüzde sağlık teknolojilerinde kullanılan yeni yöntemler olarak tanımlanmaktadır (Akalin ve Veranyurt, 2020). Teknolojinin hızlı gelişimi ile hemşirelerin, hasta bakım gereksinimlerinin tespitinde, sağlık bakım uygulamaları planlamasında, uygun malzeme seçimi ve kullanım şeklinin kararında, sağlık teknolojilerini sıkça kullanmalarını kaçınılmaz kılmaktadır (Çetin ve Eroğlu, 2020).

Sağlık teknolojileri, sağlık ekibinin üyeleri tarafından kayıtlar, iletişim, eğitim, kimlik doğrulama, soruşturma, yasal belge oluşturma gibi farklı ihtiyaçlar için kullanılmaktadır. Özellikle hemşirelik hizmetlerinde, sağlık teknolojileri sayesinde hemşireler daha fazla kişiselleştirilmiş bakım sağlayabilmekte, sağlıklı/hasta bireylere eğitim ve danışmanlık verebilmektedir (Kürtüncü vd. 2018). Aynı zamanda hemşirelerin iş yükünün azaltılmasında, uzak mesafedeki sağlık personelleri ile iletişim kurulmasında, daha fazla sayıda hastaya ulaşmada, hastaların tedavi ve bakımına yönelik eksiklerin saptanmasında sağlık teknolojilerinden giderek daha fazla faydalanılmaktadır (Ardahan ve Akdeniz, 2018). Örneğin, sağlık bakımında yaygın olarak kullanılan otomasyon programları, bireylerin tedavi ve bakımına yönelik eksiklerin saptanmasını ve bireye güncel olarak hangi bakım ve tedavinin uygulandığını takip edebilmeyi sağlamaktadır. Benzer şekilde bilgisayarların etkin kullanımı, tedavi ve hemşirelik hizmetleri sırasında maliyeti çok yüksek olabilen insan hatasını azaltmak için tıbbi hizmetlere önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır (Başar vd. 2008; Sayar, Yıldırım ve Yılmaz 2016; Topkaya ve Kaya 2015).

Sağlık teknolojileri, sağlık hizmetlerinin en önemli aktörlerinden hemşirelerin sağlıklı/hasta bireylere, bütüncül ve bireye özgü bakım verebilmelerini sağlamaktadır (Ragaa vd. 2017; Tatlı vd. 2018). Bu nedenle bakım verenlerin sağlık teknolojilerin sağlık bakım hizmetleri üzerindeki etkisinin farkında olması toplum için önem arz etmektedir (Başar vd. 2008). Sağlık teknolojilerinin, hemşirelik bakım hizmetlerinin veya sağlık hizmetlerinin sunumunu kolaylaştırmanın yanında, hızla artan bakım maliyetlerini ve sağlık profesyoneli sayısını azaltabileceği, günümüzdeki önemli araştırma konularından biri olup birçok ülkede araştırmalar yürütülmektedir (Konukbay, Efe ve Yıldız 2020; Machon, Knighten ve Sohal 2020).

Sonuç olarak, sağlık bakımında kullanılan teknoloji hemşirelere buldukları şartlarda, etkin, faydalı ve güvenli bir şekilde bakım sunma yolunda her geçen gün

kolaylıklar sağlamaktadır (Ulupınar ve Anıl, 2020). Bu nedenle, hemşirelerin teknolojiyi daha fazla kullanmaları desteklenmeli ve teknolojinin etkin kullanımına yönelik eğitimler verilmelidir.

Yöntem/Method

Araştırmanın Amacı

Çalışmada, İstanbul'da bir eğitim ve araştırma hastanesinde çalışan hemşirelerin hem kişisel hayatlarında hem de mesleki hayatlarında teknolojiye karşı tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Araştırmanın Soruları

- * Hemşirelerin teknolojiye karşı tutum düzeyi nedir?
- * Hemşirelerin sosyo-demografik özellikleri ile teknolojiye karşı tutum düzeyleri arasında ilişki var mıdır?

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırma İstanbul ilinde bir eğitim ve araştırma hastanesinde 01.01.2022-01.02.2022 tarihinde gerçekleştirildi.

Çalışmanın evrenini 2022 yılının Ocak ayında aktif olarak çalışan 199 hemşire oluşturmuştur. Anket çalışmasının yapıldığı dönem içerisinde Covid-19 testi pozitif olan ve farklı nedenlerle görev başında olmayan 15 hemşire çalışma dışında bırakılmıştır. Tanımlanan evrenin tümüne ulaşmak hedeflenmiş ve anketi geçerli bir şekilde dolduran ve çalışmaya katılmayı kabul eden 110 hemşire ile çalışma yürütülmüştür.

Verilerin Toplanması ve Veri Araçları

Pandemi döneminin yarattığı zorunluluk nedeni ile hemşirelerden online olarak çalışmaya kabul ettiklerine dair onamları alındıktan sonra online anket formunu yanıtlamaları istenmiştir. Formu yanıtlamaları yaklaşık 20 dk sürmüştür.

Veriler, Sosyo-Demografik Özellikler Anketi ve Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği ile toplanmıştır.

Demografik özellikler anketi; araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formunda katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim durumu, çalıştığı bölüm, çalışma yılını içeren beş soru ve teknoloji kullanımı ile ilgili görüşlerini içeren 11 soru dâhil olmak üzere toplam 16 sorudan oluşmuştur.

Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği (TKTÖ); hemşirelerin teknolojiye karşı tutumlarını belirleyebilmek için Akbaba tarafından geliştirilen Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği kullanılmıştır (Akbaba, 2002). Ölçek 9 alt boyuttan (teknolojiyi benimseme, teknoloji ve gelişme, teknolojiyi izleme, teknoloji ve yönetim, teknoloji korkusu, teknoloji ve internet, teknolojiye güven, teknoloji ve karamsarlık, teknoloji kullanımı) ve 37 sorudan oluşmuştur. Ölçekte yer alan maddeler 5'li likert tiptedir. Ölçekten alınan puan arttıkça teknolojiye karşı tutumun artma görülmektedir. Ölçeğin Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0,91 bulunmuş olup çalışmamızda ise TKTÖ'nün Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0,79 olarak saptanmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Bu araştırmanın yürütülebilmesi için Üniversitesi Etik Kurulundan onay alınmıştır (Tarih: 31.12.2021, karar no: 11224). Ayrıca araştırmaya katılan hemşirelerden veri toplama aşamasında onam alınmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma tek bir kurumda yapılmış, öz değerlendirme niteliğinde bir çalışmadır, sonuçlar örneklem grubunda yer alan katılımcılarla sınırlıdır, tüm hemşireler için genellenemez.

Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi

Araştırmanın analizinde SPSS 23.0 (Statistical Package for the Social Sciences) istatistik programı kullanılmıştır. Hemşirelerin demografik özellikler ile ilgili verdikleri yanıtlar ve TKTÖ puanları frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapmaları değerlendirilmiştir. İkili karşılaştırmalarda Mann Whitney U testi, kullanılmıştır. Alt boyutlar arasındaki ilişki Sperman korelasyon testi ile değerlendirilmiştir. Sonuçlar %95 güven aralığında, $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Bulgular

Araştırmaya katılan hemşirelerin demografik dağılımları değerlendirildiğinde; katılımcıların %85,5'inin

kadın, %37,3'ünün 20-30 yaş aralığında, %52,7'sinin lisans mezunu olduğu, %18,2'sinin dahili servislere çalıştığı ve %30,9'unun beş yıl ve altında çalışma süresinin olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 1).

Araştırmaya katılan hemşirelerin teknoloji kullanım durumlarına yönelik verileri değerlendirildiğinde; %70,9'unun kendisine ait bir bilgisayarının olduğu, %80'inin hemşirelik ile ilgili teknolojik gelişmeleri izlediği, %58,2'sinin çalıştığı kurumun teknolojik donanımını yeterli bulmadığı %28,4'ünün kurumda bilgisayar kullandığı tespit edilmiştir. Ayrıca %90'ının hasta bakımında otomasyon sisteminin kolaylık sağladığını %97,3'ünün teknolojinin hasta bakım kalitesini pozitif etkilediğini, 85,5%'i teknolojinin hemşire-hasta arasındaki empatik ilişkiyi pozitif etkilediğini, 94,5%'i teknolojinin ekipler arası iletişimde kolaylık sağladığını, %98,2'si teknoloji ile donatılmış bir klinikte hasta bakım güvenliğinin olduğunu ifade etmişlerdir (Çizelge 2).

Araştırmada kullanılan TKTÖ ortalama puanı 144,9±18,51 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin alt boyutlarına ait ortalama puanlar değerlendirildiğinde; Teknolojiyi Benimseme 27,60±3,84, Teknoloji ve Gelişme 19,49±2,89, teknoloji izleme 19,73±3,63, Teknoloji ve Yönetim 16,49±2,47, Teknoloji Korkusu 10,18±3,44, Teknoloji ve İnternet 16,87±2,15, Teknolojiye Güven 10,49±1,88, Teknoloji ve Karamsarlık 5,65±2,00, teknoloji kullanımı 8,14±1,56 olarak saptanmıştır (Çizelge 3).

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Demografik Dağılımları

		N	%
Cinsiyet	Erkek	16	14,5
	Kadın	94	85,5
Yaş	20-30 yaş	41	37,3
	31-40 yaş	30	27,3
	41-50 yaş	35	31,8
	50 yaş ve üzeri	4	3,6
	Lise	5	4,5
Eğitim	Önlisans	17	15,5
	Lisans	58	52,7
	Yüksek lisans	20	18,2
	Lisansüstü (Öğrenci)	10	9,1
Çalışılan Bölüm	Acil Servis	16	14,5
	Ameliyathane	17	15,5
	Cerrahi Servisi	13	11,8
	Dahili Servisi	20	18,2
	Poliklinik	16	14,5
	Yoğun Bakım	10	9,1
	Diğer	18	16,4
Çalışma Süresi	5 yıl ve altı	34	30,9
	6-15 yıl	31	28,2
	16-25 yıl	27	24,5
	26 yıl ve üzeri	18	16,4
	Toplam	110	100,0

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Hemşirelerin Teknoloji Kullanım Durumları

		N	%
Kendinize ait bir bilgisayarınız var mı?	Evet	78	70,9
	Hayır	32	29,1
Hemşirelik ile ilgili teknolojik gelişmeleri izliyor musunuz?	Evet	88	80,0
	Hayır	22	20,0
Çalıştığınız kurumun teknolojik donanımını yeterli buluyor musunuz?	Yeterli	46	41,8
	Yetersiz	64	58,2
	Bilgisayar	102	28,4
	İnternet	94	26,2
	Otomasyon	57	15,9
*Kurumunuzda mevcut olup kullandığınız teknolojik donanımlar	Çağrı Sistemi	40	11,1
	Pnömotik Sistem	32	8,9
	Yatakbaşı Ünitesi	27	7,5
	Diğer	7	1,9
	Evet	99	90,0
Otomasyon sistemi hasta bakımında kolaylık sağladı mı?	Hayır	11	10,0
	Pozitif yönde etkiliyor	107	97,3
Teknoloji hasta bakım kalitesini nasıl etkiliyor?	Negatif yönde etkiliyor	3	2,7
	Pozitif yönde etkiliyor	94	85,5
Teknoloji hemşire-hasta arasındaki empatik ilişkiyi nasıl etkiliyor?	Negatif yönde etkiliyor	16	14,5
	Evet	104	94,5
Teknoloji ekip/ekipler arası iletişime kolaylık sağlıyor mu?	Hayır	6	5,5
	Evet	108	98,2
Sizce teknoloji ile donatılmış bir klinikte hasta bakımı güvenli midir?	Hayır	2	1,8
	Toplam	110	100,0

n=sayı, %=yüzde

Tablo 3. Araştırmada Kullanılan Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği ve Alt Boyutlarına Ait Ortalama Puanların Değerlendirilmesi

Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği Alt boyutları	Madde Sayısı	Ort.	S.S.
Teknolojiyi Benimseme	7	27,60	3,84
Teknoloji ve Gelişme	5	19,49	2,89
Teknolojiyi İzleme	5	19,73	3,63
Teknoloji ve Yönetim	4	16,49	2,47
Teknoloji Korkusu	4	10,18	3,44
Teknoloji ve İnternet	4	16,87	2,15
Teknolojiye Güven	3	10,49	1,88
Teknoloji ve Karamsarlık	3	5,65	2,00
Teknoloji Kullanımı	3	8,14	1,56
Teknoloji Tutumu (Genel)	37	144,97	18,51

Teknoloji ve gelişme, teknolojiyi izleme, teknoloji korkusu, teknoloji ve karamsarlık alt boyutları ile cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). Hemşirelerin çalıştığı bölüm ile teknolojiyi izleme, teknoloji ve karamsarlık ve teknoloji kullanımı alt boyutları arasındaki ilişki ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı olarak saptanmıştır. Çalışma süresi ile teknoloji ve karamsarlık alt boyutları anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Yaş ve eğitim durumu TKTÖ alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (Çizelge 4).

TKTÖ ve alt boyutları arasındaki ilişki değerlendirildiğinde; teknolojiye ilişkin tutum ölçeği toplam puanı ile Teknoloji ve Gelişme alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($r=0,816$ $p<0,01$). Teknoloji Korkusu ($r=-0,757$ $p<0,01$) ve Teknoloji ve Karamsarlık ($r=-0,716$ $p<0,01$) alt boyutları ile Teknoloji Tutumu arasında negatif yönde ileri düzeyde bir ilişki belirlendi. (Çizelge 5).

Tablo 4. Hemşirelerin Teknolojiye İlişkin Tutumları İle Demografik Özelliklerinin Karşılaştırılması

Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği Alt Boyutları	Yaş p	Cinsiyet p	Eğitim Durumu p	Çalışılan Bölüm p	Çalışma Süresi p
Teknolojiyi Benimseme	,57	,881	,115	,497	,207
Teknoloji ve Gelişme	,710	,050*	,125	,251	,229
Teknolojiyi İzleme	,622	,006*	,138	,030*	,187
Teknoloji ve Yönetim	,871	,807	,097	,070	,330
Teknoloji Korkusu	,292	,009*	,792	,156	,323
Teknoloji ve İnternet	,526	,632	,635	,520	,035*
Teknolojiye Güven	,345	,558	,530	,193	,107
Teknoloji ve Karamsarlık	,360	,649	,134	,011*	,034*
Teknoloji Kullanımı	,841	,483	,755	,026*	,358
Teknoloji Tutumu (Genel)	,858	,076	,223	,071	,171

*Mann-Whitney U test

Tablo 5. Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği Ve Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

	Teknolojiyi Benimseme	Teknoloji ve Gelişme	Teknolojiyi İzleme	Teknoloji ve Yönetim	Teknoloji Korkusu	Teknoloji ve İnternet	Teknolojiye Güven	Teknoloji ve Karamsarlık	Teknoloji Kullanımı
Teknoloji ve Gelişme	,570**								
Teknolojiyi İzleme	,447**	,827**							
Teknoloji ve Yönetim	,629**	,493**	,478**						
Teknoloji Korkusu	-,502**	-,553**	-,491**	-,443**					
Teknoloji ve İnternet	,569**	,544**	,550**	,528**	-,423**				
Teknolojiye Güven	,273**	,397**	,410**	,212*	-,437**	,258**			
Teknoloji ve Karamsarlık	-,643**	-,488**	-,475**	-,548**	,467**	-,538**	-,268**		
Teknoloji Kullanımı	,550**	,581**	,614**	,518**	-,485**	,488**	,378**	-,563**	
Teknoloji Tutumu	,782**	,816**	,773**	,709**	-,757**	,708**	,470**	-,716**	,744**

*Spearman korelasyon testi

Tartışma

Sağlık teknolojileri, sağlık hizmetlerinin sunumunu kolaylaştırmak, maliyetleri düşürmek ve bakım kalitesini artırmakta olup gelişim sürecini devam ettirmektedir. Sağlık teknolojilerinin hemşirelik hizmetlerinde kullanılması ile sağlığı iyileştirmek, hastalıkları önlemek ve tedavi süreçleri açısından büyük faydalar sağlanmaktadır (Çetin ve Eroğlu, 2020). Ayrıca hemşireler, deneyimlerini ve duygularını paylaşmak, mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmek için de bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanmaktadır (Tatlı vd. 2018).

Teknolojinin ana etmenlerinden olan bilgisayar kullanımının son yıllarda sağlık kurumlarında zorunlu hale geldiği ve bilgisayarın taşınabilir cihazlarla ulaşılabilirliğinin arttığını söylemek mümkündür. Bu açıdan araştırmanın sonuçları beklendiği gibi benzer çalışmalar ile uyumludur. Yapılan çalışmalarda

katılımcılarının bilgisayara sahip olma durumları incelendiğinde, Softa %89,4'ünün, Gül ve arkadaşlarının %42,3'ünün, Karaahmetoğlu ve Korkmaz'ın katılımcıların yarısından fazlasının, Köse'nin yaptığı çalışmada ise hemşirelerin %66'sının bilgisayara sahip oldukları görülmüştür (Gül, Gençtürk ve Bozkurt 2004; Karaahmetoğlu, Softa ve Demiraslan 2017; Korkmaz ve Çuhadar, 2017; Köse, 2012; Softa, Akduran ve Akyazı 2014). Bu sonuçlar doğrultusunda, sağlık sektöründe bilgisayarın aktif olarak kullanıldığı görülmektedir. Çalışmaların farklı yıllarda yapılmış olması nedeniyle bilgisayar sahibi olma oranının farklı olduğu ve yıllar içinde bu oranın giderek arttığı görülmektedir.

Araştırmada, hemşirelerin yaşlarının teknoloji kullanımı konusunda etkili olmadığı saptanmıştır. Benzer şekilde, Terkeş ve arkadaşlarının yapmış olduğu çalışmada hemşirelerinin yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, meslekteki çalışma süresi, teknolojik cihazları

kullanırken zorlanma durumu ve kişinin sağlık alanındaki teknolojik gelişmeleri takip etme durumu ile teknoloji kullanımına yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Terkeş vd. 2018). Yapılan diğer çalışmalarda ise yaş ile teknoloji kullanımı arasında anlamlı olarak istatistiksel fark bulunmuş olup bu noktada literatürle çalışmamızda farklılık oluşmuştur (Aktaş, Koraş ve Karabulut 2017; Saray ve Ünsal, 2020; Umar vd. 2016). Ayrıca Bagheryan ve ark. yapmış olduğu çalışmada daha genç ve daha az deneyimli hemşireler, teknolojinin hemşirelik bakımı üzerindeki etkileri hakkında olumsuz görüşlere sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Gagnon ve ark. (2012) tarafından yaptıkları çalışmada yaş, cinsiyet, deneyim ve uzmanlık alanı değişkenlerinin teknoloji kullanımına yönelik tutumlarına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda, 50 yaşın altında olmanın teknolojiye yönelik tutumu pozitif yönde etkilediği bulunmuştur.

Yapılan çalışmalarda teknolojinin hasta bakım kalitesini olumlu etkilediği hemşireler tarafından ifade edilmiştir (Aktaş, Koraş ve Karabulut 2017; Çakırlar ve Mendi, 2016; Saray ve Ünsal, 2020). Wilkström ve ark. yaptığı çalışmada hemşireler; teknolojinin tıbbi tedaviyi kolaylaştırdığını, hastaları daha doğru şekilde yönlendirdiğini ve teknolojinin hastaların refahını artırdığını ifade etmişlerdir. Araştırmadan elde edilen veriler değerlendirildiğinde, teknolojinin hasta bakım kalitesini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ulaşılan literatürle uyumlu olan bu sonuç, sağlık kurumlarında teknolojinin önemli bir yere sahip olduğunu ve hemşirelerinde teknolojinin sağlık bakım hizmetleri açısından önemini farkında olduğunu göstermektedir.

Araştırmada kullanılan TKTÖ alt boyutlarından olan "teknolojiyi benimseme" ile "teknoloji ve gelişme" nin en yüksek puanı almıştır. Bu sonuçlara göre çalışmaya katılan hemşirelerin teknolojiyi benimsedikleri ve kullandıklarını söylemek mümkündür. Benzer şekilde Umar ve ark. çalışmasında Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeğinde en yüksek puanı "teknolojiyi benimseme" ile "teknoloji ve gelişme" almıştır. Diğer taraftan, Aktaş'ın yapmış olduğu çalışmada yoğun bakım hemşirelerinde TKTÖ'da en düşük puanı "teknoloji korkusu" alt boyutundan aldığı görülmüştür. Çalışma sonuçlarına bakıldığında da en düşük puanı alan alt boyut "teknoloji ve karamsarlık"dır. Çalışmaya katılan hemşirelerin teknoloji kullanımına karşı bir önyargılarının olmaması yeni teknolojilere hızla uyum sağlayabilecekleri ve dolayısı ile hastaların bakımında büyük kolaylıklar yaratabileceği şeklinde yorumlanabilir. Hemşirelerin TKTÖ'den aldıkları toplam puanın yüksek olması, onların teknolojiye ilişkin tutumlarının olumlu olduğunu göstermekte olup sağlık bakım kalitesi açısından sevindirici bir durumdur.

Sonuç

Hemşirelerin hem kişisel hayatlarında hem de mesleki hayatlarında teknolojiye karşı tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmanın bulgularına göre; hemşirelerin hem kişisel hayatlarında hem de sağlık bakım hizmetlerini

yürütürken yeni teknolojilere uyum sağlamaya çalıştıkları ortaya konulmuştur. Ayrıca çalışmaya katılan hemşireler, teknolojik gelişmeleri yakından takip ettiklerini ve teknolojinin hasta bakım kalitesini pozitif etkilediğini ifade etmişlerdir. Sağlık hizmetlerinde önem kazanan yeni teknolojinin, hemşireler tarafından da etkin olarak kullanılması sayesinde, toplum sağlığına katkısı olduğu söylenebilir. Bu araştırmanın sonucunda; özellikle hastanelerde yapılan hizmet içi eğitimlerde dijital teknolojinin sağlık bakım hizmetlerindeki yeri ve kullanımına ilişkin eğitimler yapılması, farklı hastanelerde ve farklı örneklem gruplarında benzer araştırmaların yapılması ve bu sonuçların birbiri ile karşılaştırılarak uygulamaya aktarılması önerilmektedir.

Kaynakça

- Akalın, B., Veranyurt, Ü. (2020). Sağlıkta Dijitalleşme ve Yapay Zeka, SDÜ Sağlık Yönetimi Dergisi, 2(2), 128-137.
- Akbaba, S. (2002). Okul Yöneticilerinin Teknolojiye Karşı Tutumlarının İncelenmesi, Çağdaş Eğitim Dergisi, 27(1), 9-14.
- Ardahan, M., Akdeniz, C. (2018). Mobil Sağlık Ve Hemşirelik, Sürekli Tıp Dergisi, 27(6), 427-433.
- Aktaş, Y., Koraş, K., Karabulut, N. (2017). Yoğun Bakım Hemşirelerinin Teknolojiye İlişkin Tutumları, Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 4(2), 36-48.
- Başar, A., Delice, S., İlhan, M., Ergün, M., Soncul, H. (2008). Hemşirelik Hizmetlerinde Bilgisayar Kullanımı - Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Örneği, Bilişim Teknolojileri Dergisi, 1(1), 43-46.
- Bagherian, B., Sabzevari, S., Mirzaei, T., Ravari, A. (2017). Effects of technology on nursing care and caring attributes of a sample of Iranian critical care nurses. Intensive Crit Care Nurs. 39: 18-25.
- Çakırlar, A., Mendi, B. (2016). Hemşirelerin Elektronik Sağlık Kaydı Ve Bilişim Uygulamaları Kapsamındaki Bilgi Ve Tutumlarının Değerlendirilmesi, FNG & Bilim Tıp Dergisi, 2(1), 32-39.
- Çetin, B., Eroğlu, N. (2020). Hemşirelik Bakımında Teknolojinin Yeri Ve İnovasyo: Kocaeli Üniversitesi, Acta Medica Nicomedia, 3(3), 121-123.
- Gagnon, M., Desmartis, M., Labrecque, M., Car, J., Pagliari, C., Pluye, P., Frémont, P., Gagnon, J., Tremblay, N., Légaré, F. (2012). Systematic Review of Factors Influencing the Adoption of Information and Communication Technologies by Healthcare Professionals, Journal of Medical Systems, 36(1), 241-277.
- Gül, A., Gençtürk, N., Bozkurt, G. (2004). Hemşireler Arasında Bilgisayar ve İnternet Kullanım Sıklığının İncelenmesi, Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 7(3), 8-18.
- Karahağmetoğlu, G., Softa, H., Demiraslan, E. (2017). Hemşirelerin Bilgisayar Kullanımı, Kastamonu Sağlık Akademisi Dergisi, 2(1), 25-32.
- Konukbay, D., Efe, M., Yıldız, D. (2020). Teknolojinin Hemşirelik Mesleğine Yansımaları: Sistematik Derleme, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Dergisi, 2(3), 175-181. <https://doi.org/10.48071/sbuhemşirelik.700870>.
- Korkmaz, S., Çuhadar, U. (2017). Sağlık Hizmet Kalitesi Ve Sağlık Kurumunu Tekrar Tercih Etme Niyeti Arasındaki İlişki: Eğitim Ve Araştırma Hastanesi Örneği, Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Araştırma Dergisi, 3(1), 72-87.
- Köse A. (2012). Hemşirelerin Bilgisayar Kullanım Durumlarının Belirlenmesine Yönelik Bir Ampirik Çalışma – Trabzon İli Örneği, Bilişim Teknolojileri Dergisi, 5(1), 37-43.

- Kürtüncü, M., Arslan, N., Yaylacı, B., Eyüpoğlu, N. (2018). Sağlıkta Gelişen Teknoloji:Üç Boyutlu Yazıcılar, International Journal Of 3d Printing Technologies and Digital Industry, 2(2), 99-110.
- Machon, M., Knighten, L.M., Sohal, J. (2020). Improving Clinical Communication And Collaboration Through Technology: A Benefits Analysis For Nurse Leaders, Nurse Leader, 18(5), 481-486.
- Saray, H., Ünsal, A. (2020). Hemşirelerin Teknolojiye İlişkin Tutumları Ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi, Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 11(3), 423-429. <https://doi.org/10.31067/0.2020.291>.
- Ragaa, GAM., Hanan, MM., Abeer, ES., Hassane, ES. (2017). New Technology İn Nursing Education And Practice, IOSR Journal of Nursing and Health Science, 6(6), 28-39.
- Sayar, M., Yıldırım, G., Yılmaz, S. (2016). Determining Who Nurses' Level Of Computer Use In Health Care And Evaluation Nurses' Thoughts About Nursing Informatics, PressAcademia Procedia, 2(1), 160-169.
- Softa, H.K., Akduran, F., Akyazı, E. (2014). Hemşirelerin Bilgisayar Kullanımlarına Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 3(3), 845-858.
- Tatlı, Z., Aydın, A., Şimşek, P., Özdemir, M., Göbbaşı, S. (2018). Hemşirelerin Ve Hemşirelik Öğrencilerinin Bilişim Teknolojilerini Kullanma Durumları, Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi, 1(1), 18-27.
- Terkeş, N., Çelik, F., Taşdelen, F., Kılıç, M.H. (2018). Yoğun Bakımda Çalışan Hemşirelerin Gelişen Teknolojiyi Kullanma Durumlarının Ve Teknolojiye Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi, Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi, 22(1), 1-9.
- Topkaya, G., Kaya, N. (2015). Nurses' Computer Literacy And Attitudes Towards The Use Of Computers In Health Care, International Journal of Nursing Practice, 21(2), 141-149.
- Ulupınar, F., Anıl, T.Ş. (2020). Hemşirelik Eğitiminde Teknoloji Kullanımı Ve Örnek Uygulamalar, Fiscoeconomia, 4(2), 524-537. <https://doi.org/10.25295/fsecon.2020.02.013>.
- Umar, D., Öğce, F., Giersbergen, M., Çakır, S. (2016). Bir Üniversite Hastanesinin Cerrahi Birimlerinde Çalışan Hemşirelerin Teknolojiye İlişkin Tutumları, Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 32(3), 14-25.
- Wikström, A., Cederborg, A., Johanson, M. (2007). The Meaning Of Technology In An Intensive Care Unit-An Interview Study, Intensive Crit Care Nurs, 23, 187-195.